

anden, og det er heller ikke rigtigt, naar det ærede Medlem mener, at det særlig er Gaardmændene, som sende deres Børn paa Højskolerne. Statistikken viser meget tydeligt, at der er et stort Antal Husmandsbørn og Arbejderbørn, der søge Højskolerne, og der uddeles jo ogsaa betydelige Understøttelser i det Øjemed fra Statens Side. Heri gør Staten vel. Men at skildre Højskolebevægelsen som en Bevægelse, der fortrinsvis kommer Gaardmandsbørn til gode, er ikke i Overensstemmelse med de virkelige Forhold.

Det ærede Medlem mente endvidere, at Tiden nu var moden til at forandre Tilsynet med Almueskolevæsenet. Heri er jeg heller ikke enig med den ærede Rigsdagsmand. Den ærede Taler har valgt dette Emne som en Slags Kæphest hver Gang, vi ere inde paa Spørgsmaalet om Skolereformer, og han søger stadig at give det Udseende af, at Præsterne øve en dominerende Indflydelse paa Tilsynet med vore Almueskoler. Men det er jo ikke rigtigt. Forholdet er jo det, at det er et meget folkeligt Tilsyn, vi have med vore Skoler. Det er Befolkningen selv, der har Hovedindflydelsen paa Tilsynet med Undervisningen i Skolerne; det er gennem Skolekommissionerne, at den daglige, halvaarlige eller helaarlige Opsigt med Skolevæsenet føres; og i Skolekommissionen er Præsten kun en enkelt Mand. Han er vel Formand, men Skolekommissionen bestaar nu i Reglen af 4 Mænd foruden Præsten; og Præsten har jo ikke noget at skulle have sagt, naar han ikke kan faa et Flertal med sig. Det er Flertallet, der bestemmer, og han har at protokolere, hvad Flertallet bestemmer. Han administrerer, for saa vidt Flertallet bestemmer et eller andet. Spiller Præsten en dominerende Rolle i nogen Skolekommission, er det ikke en Ære for Bønderne, der sidde som Flertal i Skolekommissionen; saa maa Bønderne opdrages til at tage Skeen i en anden Haand og vise Præsten, at de er Flertallet, og som saadant have de Magt til at bestemme, hvorledes Tilsynet i det hele taget skal føres. Og saaledes er Forholdet ogsaa blevet; Befolkningen er vaagnet til større og større Selvstændighed. Jeg er glad ved det Tilsyn, vi have, jeg føler mig overbevist om, at det er et godt Tilsyn, det er Befolkningens eget Tilsyn. Det er løjligt, at det ærede Medlem, der er saa demokratisk, længes efter at faa en ny Række af Embedsmænd til at piske omkring og føre Tilsyn med Skolerne og

Lærerne og Undervisningen og Børnene og Befolkningen. Thi disse ny Koste vilde selvfølgelig feje ret lystigt, naar de kom omkring, men at det vilde blive til Gavn for Lærerne eller Befolkningen, nærer jeg stærk Tvivl om. Jeg holder meget af det folkelige Tilsyn, vi have gennem vore Skolekommissioner, i Modsætning til dette embedsmandsmæssige Tilsyn, som det ærede Medlem sværmer i saa høj Grad for. Og hvad for et Tilsyn tror det ærede Medlem, at det bliver? Er det ærede Medlem overbevist om, at det blev Lærerne, der fik dette Tilsyn at udføre? Det er højst tvivlsomt. Vi have en saadan Masse Kandidater, der gaa ledige paa Torvet, candidati magisterii og andre Kandidater . . . (Blahme: Goos'erne.) . . . Ja, jeg vil ikke komme ind paa personlige Spørgsmaal, det ærede Medlem maa ikke friste mig over Evne. Jeg er bange for, at hvis man fik et nyt Tilsyn etableret, vilde dette Tilsyn komme til at bestaa af Mænd, som man hverken havde ventet eller ønsket skulde føre et saadant Tilsyn. Lad os blive ved det, vi have, det er et godt, folkeligt Tilsyn, og der er ikke hos Befolkningen Trang til at faa det forandret. Det er kun saadanne teoretiske Mennesker som det ærede Medlem, der sværme for at faa nogle ny Embedsmænd ansatte, i Form af Skoleinspektører og andre Embedsmænd, til at føre Tilsyn med Undervisningen i Folkeskolen. Det er der ingen Anledning til, og jeg kan slet ikke dele det ærede Medlems Syn paa dette Omraade.

Det ærede Medlem mente ogsaa, at det var tidssvarende, at man skulde paa- byde Børnene i Skolerne at have Skiftefodtøj. Det er vist længe siden, at det ærede Medlem har været ude paa Landet. Han tror, at Gaderne og Vejene derude ere lige saa farbare, som Gader og Veje her i København og i Byerne. Deri tager han fejl. Jeg har set adskillige Eksempler paa, hvorledes det er gaaet Lærere, som have villet indføre den Skik, at Børnene skulde møde med Skiftefodtøj eller have Skiftefodtøj i Skolen. Der har rejst sig en Storm imod disse Lærere fra Befolkningens Side og ikke mindst fra den fattige Befolknings Side, som det ærede Medlem jo ellers er saa varm en Ordfører for, fordi det er forbundet med megen Ubehagelighed og ikke ringe Ulejlighed, at et saadant lille Landsbybarn, saadan en lille Purk paa 8—9 Aar, skal skifte Fodtøj, hver Gang han skal uden for Skolestuen, om Vinteren i Sne, Pløre